

Europese Raad

**Brussel, 15 december 2016
(OR. en)**

EUCO 34/16

**CO EUR 10
CONCL 5**

BEGELEIDENDE NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: de delegaties

Betreft: Bijeenkomst van de Europese Raad (15 december 2016)
– Conclusies

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies die de Europese Raad op bovengenoemde bijeenkomst heeft aangenomen.

I. MIGRATIE

Externe dimensie

1. De Europese Raad herinnert aan zijn conclusies van oktober over de route door het oostelijke Middellandse Zeegebied. Hij herhaalt dat hij vasthoudt aan de verklaring EU-Turkije en onderstreept hoe belangrijk het is dat alle onderdelen van de verklaring volledig en niet-discriminerend worden uitgevoerd. Hij herhaalt ook zijn belofte om de landen langs de Westelijke Balkanroute verder te ondersteunen. Hij bekrachtigt het gezamenlijke actieplan betreffende de uitvoering van de verklaring EU-Turkije zoals opgesteld door Griekenland en de Commissie en is verheugd over het feit dat Griekenland reeds die eerste stappen naar uitvoering daarvan heeft gezet. De Europese Raad roept alle lidstaten op ervoor te zorgen dat het gezamenlijke actieplan snel wordt uitgevoerd.
2. Het nieuwe partnerschapskader voor samenwerking is een belangrijk instrument in de strijd tegen illegale migratie en de diepere oorzaken ervan, met name wat de route door het centrale Middellandse Zeegebied betreft. De Europese Raad is ingenomen met de vooruitgang bij de uitvoering van de pacten met vijf Afrikaanse landen van herkomst of doorreis, en met de groeiende eigen verantwoordelijkheid van de partnerlanden. In het licht van deze ervaring zouden nieuwe pacten of andere vormen van samenwerking kunnen worden overwogen, rekening houdend met de beschikbare middelen. De doelstellingen van het partnerschapskader die de Europese Raad in juni jl. vastlegde, moeten in andere externe instrumenten en beleidslijnen van de EU en de lidstaten worden geïntegreerd. De Europese Raad roept de lidstaten op zich te blijven inzetten voor het partnerschapskader en hun inspanningen ter zake nog op te voeren, en zal de vorderingen met het indammen van de migrantenstromen en het verbeteren van de terugkeercijfers nauwlettend volgen.
3. Om de uitvoering van het actieplan van Valletta en het partnerschapskader te versterken, dient het in de Raad bereikte akkoord inzake het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling en inzake het mandaat van de EIB voor externe leningen spoedig te worden gevolgd door de vaststelling van de betreffende wetgeving. In dit verband is de Europese Raad verheugd over het feit dat de EIB begonnen is met de uitvoering van haar veerkrachtinitiatief voor het Zuidelijk Nabuurschap en de Westelijke Balkan.

4. De Europese Raad beklemtoont dat de steun voor de Libische kustwacht, onder meer via EUNAVFOR MED operation SOPHIA, moet worden opgevoerd om haar beter in staat te stellen levens te redden en het bedrijfsmodel van mensensmokkelaars te ontwrichten. Tegelijkertijd moeten initiatieven worden genomen om in Libië gestrande migranten mogelijkheden inzake begeleide vrijwillige terugkeer te bieden en het aantal gevaarlijke reizen te beperken.
5. De Europese Raad memoreert dat het belangrijk is dat passende middelen ter beschikking worden gesteld van het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO) en de Europese grens- en kustwacht. Hij waardeert dat het EASO zal beginnen met het aanwerven van gespecialiseerd personeel om een stabiele en duurzame capaciteit te garanderen. Hij herhaalt voorts dat waakzaamheid geboden blijft met betrekking tot andere routes, onder meer die door het westelijke Middellandse Zeegebied, om snel op de ontwikkelingen te kunnen reageren.

Interne dimensie

6. De daadwerkelijke toepassing van de beginselen verantwoordelijkheid en solidariteit blijft een gedeelde doelstelling. Uit de evaluatie van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel waaraan de afgelopen maanden onophoudelijk is gewerkt, blijkt dat op sommige gebieden convergentie bestaat, terwijl aan andere gebieden nog moet worden gewerkt. De Raad wordt gevraagd om, voortbouwend op dit werk, het evaluatieproces voort te zetten met het doel tijdens het komend voorzitterschap een consensus over het asielbeleid van de EU tot stand te brengen.
7. De lidstaten moeten hun inspanningen ter bespoediging van de herplaatsing, met name van niet-begeleide minderjarigen, en de uitvoering van de bestaande hervestigingsregelingen verder opvoeren¹.

¹ Dit laat het standpunt van Hongarije en Slowakije, zoals geformuleerd in de gerechtelijke procedures die zijn ingesteld naar aanleiding van Besluit nr. 2015/1601, en het standpunt van Polen, dat zich in de procedure bij verzoekers heeft gevoegd, onverlet.

II. VEILIGHEID

Interne veiligheid

8. De Europese Raad bevestigt dat hij vasthoudt aan de uitvoering van de interneveiligheidsstrategie 2015-2020 van de Europese Unie. Het politiek akkoord tussen de medewetgevers over de richtlijn terrorismebestrijding is een belangrijke stap, en dient te worden gevolgd door de spoedige vaststelling van de voorstellen inzake vuurwapens en bestrijding van witwassen, en door de uitvoering van nieuwe wetgeving op het gebied van persoonsgegevens van passagiers (PNR-gegevens). De Europese Raad roept op tot effectieve samenwerking met aanbieders van elektronische diensten binnen en buiten de EU.
9. De Europese Raad is ingenomen met het akkoord over de herziene Schengengrenscore, waarbij systematische controles worden opgelegd aan alle reizigers die de buitengrenzen van de EU overschrijden, en roept de lidstaten op er snel uitvoering aan te geven, waarbij rekening moet worden gehouden met de specifieke situatie van sommige lidstaten. De medewetgevers moeten eind juni 2017 een akkoord hebben bereikt over het inreis-uitreissysteem en voor eind 2017 over een Europees Systeem voor reisinformatie en -autorisatie om ervoor te zorgen dat niet-visumplichtige reizigers systematisch worden gescreend. Hij vraagt tevens dat continu wordt gewerkt aan de interoperabiliteit van informatiesystemen en databanken.

Externe veiligheid en defensie

10. De Europeanen moeten meer verantwoordelijkheid nemen voor hun veiligheid. Met het oog op versterking van de Europese veiligheid en defensie in een moeilijk geopolitiek klimaat en betere bescherming van de Europese burgers, onderstreept de Europese Raad, onder bevestiging van eerder gemaakte afspraken, dat er meer inspanningen nodig zijn, waaronder het vrijmaken van voldoende extra middelen, rekening houdend met nationale omstandigheden en juridische verbintenissen. Voor lidstaten die tevens lid van de NAVO zijn, is dit in overeenstemming met de NAVO-richtsnoeren betreffende defensie-uitgaven. De Europese Raad roept ook op tot meer samenwerking om de benodigde vermogens te ontwikkelen en tot inspanningen om deze waar nodig beschikbaar te stellen. De Europese Unie en haar lidstaten moeten een beslissende bijdrage kunnen leveren aan de collectieve inspanningen, en tevens autonoom kunnen optreden waar en wanneer nodig en met partners indien mogelijk. De Europese Raad ziet uit naar een alomvattende herziening van het Athena-mechanisme, die vóór het einde van 2017 afgerond moet zijn.

11. De Europese Raad bekrachtigt de conclusies van de Raad van 17 oktober en 14 november 2016 over de uitvoering van de integrale EU-strategie op het gebied van veiligheid en defensie, waarin het ambitieniveau van de EU wordt vastgesteld. Hij verzoekt de hoge vertegenwoordiger en de lidstaten deze conclusies integraal uit te voeren. Met name zal de hoge vertegenwoordiger, naar aanleiding van de conclusies van de Raad, in de komende maanden voorstellen voorleggen met betrekking tot de ontwikkeling van civiele vermogens, de parameters van een door de lidstaten gedragen jaarlijkse gecoördineerde evaluatie voor defensie, het proces van de ontwikkeling van militaire vermogens rekening houdend met aspecten inzake onderzoek en technologie (O&T) en industriële aspecten, de instelling van een permanent operationeel plannings- en uitvoeringsvermogen op strategisch niveau, de versterking van de relevantie, bruikbaarheid en inzetbaarheid van het instrumentarium voor het snellereactievermogen van de EU, elementen en opties voor een inclusieve permanente gestructureerde samenwerking gebaseerd op een modulaire aanpak en waarbij mogelijke projecten worden geschetst, en het voorzien in alle behoeften in het kader van de capaciteitsopbouw voor veiligheid en ontwikkeling (CBSD). In dit verband verzoekt de Europese Raad de medewetgevers met spoed aan het Commissievoorstel betreffende de CBSD te werken met het oog op een akkoord in de eerste helft van 2017.
12. De Europese Raad verwelkomt de voorstellen van de Commissie betreffende het Europees defensieactieplan, die haar bijdrage vormen aan de ontwikkeling van een Europees veiligheids- en defensiebeleid; hij benadrukt het belang van volledige betrokkenheid van de lidstaten en verzoekt alle actoren hieraan verder te werken. De Raad wordt verzocht de daarmee verband houdende Commissievoorstellen spoedig te bespreken. De EIB wordt verzocht zich te beraden op stappen ter ondersteuning van investeringen in onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten op defensiegebied. De Commissie wordt tevens verzocht in de eerste helft van 2017 voorstellen te doen voor de oprichting van een Europees defensiefonds dat onder meer de gezamenlijke ontwikkeling van onderling door de lidstaten overeen te komen vermogens behelst.
13. De Europese Raad dringt erop aan dat snel werk wordt gemaakt van de follow-up van de Raadsconclusies van 6 december 2016 ter uitvoering van de door de leiders van de EU en de NAVO in Warschau ondertekende gezamenlijke verklaring, waarbij overlapping moet worden vermeden en de complementariteit tussen de EU en de NAVO moet worden gewaarborgd, wat betreft hybride dreigingen, maritieme kwesties, cyberbeveiliging, strategische communicatie, defensievermogens, defensie-industrie en -onderzoek, oefeningen, en capaciteitsopbouw op het gebied van defensie en veiligheid.

14. De Europese Raad vraagt dat voortvarend werk wordt gemaakt van externe veiligheid en defensie en verzoekt de Raad in maart verslag uit te brengen zodat de Europese Raad de vooruitgang kan evalueren. Hij zal in juni verdere strategische sturing verstrekken.
15. De Europese Raad zal de aangelegenheden in verband met veiligheid en defensie op de agenda houden, teneinde de vorderingen regelmatig tegen het licht te houden en op basis daarvan passende strategische en politieke prioriteiten vast te stellen.

III. ECONOMISCHE EN SOCIALE ONTWIKKELING, JONGEREN

16. De Europese Raad verwelkomt het in de Raad bereikte akkoord over de verlenging van het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI), dat de medewetgevers naar verwachting in het eerste semester van 2017 zullen aannemen. Hij neemt er tevens nota van dat de Raad nu klaar is om de onderhandelingen met het Europees Parlement over de modernisering van handelsbeschermingsinstrumenten aan te vatten.
17. Hij wijst andermaal op het belang van de verschillende strategieën voor de eengemaakte markt en van de energie-unie, die in 2018 voltooid en geïmplementeerd zouden moeten zijn. Dan moeten bepaalde cruciale kwesties opgelost zijn². Hij betuigt zijn waardering voor de tot dusver geboekte vooruitgang en spoort alle instellingen aan op dit elan voort te gaan en hun ambitie verder op te voeren, met name in de cruciale domeinen van de diensten en de digitale eengemaakte markt, met het oog op de Europese Raad van maart 2017. Hij vraagt dat resterende belemmeringen binnen de eengemaakte markt, waaronder die voor het vrije dataverkeer, worden weggenomen.
18. De Europese Raad pleit voor de voortzetting van de jongerengarantie en is verheugd over de extra steun voor het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief. Hij vraagt tevens dat verder werk wordt gemaakt van de recente initiatieven van de Commissie met betrekking tot jongeren, waaronder die betreffende mobiliteit, onderwijs, de ontwikkeling van vaardigheden en het Europees Solidariteitskorps.
19. De Europese Raad verzoekt de Raad en de Commissie het effect van de integratie van het industrieel beleid in de strategische initiatieven van de EU te beoordelen en zich te beraden op concrete maatregelen ter versterking en modernisering van de industriële basis van de eengemaakte markt.

² Voor Polen betreffen deze onder meer de vrijheid om zijn energiemix te bepalen en de waarborging van de energievoorzieningszekerheid.

20. De Raad onderstreept dat het zaak is de bankenunie te voltooien in termen van het verminderen en delen van risico's in de financiële sector, in de aangewezen volgorde, zoals aangegeven in de conclusies van 17 juni 2016 over een routekaart ter zake. In dat verband verzoekt de Europese Raad de Raad spoedig van start te gaan met de bespreking van de recente voorstellen van de Commissie voor het vergroten van de veerkracht in de financiële sector.

IV. CYPRUS

21. Naar aanleiding van een presentatie van de president van de Republiek Cyprus over de onderhandelingen inzake een regeling voor Cyprus heeft de Europese Raad andermaal zijn steun betuigd voor het lopende herenigingsproces in Cyprus. In de wetenschap dat Cyprus lid is van onze Unie, en dat na de regeling zal blijven, is de EU bereid deel te nemen aan de Conferentie van Genève van 12 januari 2017 over Cyprus.

V. EXTERNE BETREKKINGEN

Oekraïne

22. De Europese Raad herhaalt hoezeer hij hecht aan het internationaal recht en de territoriale integriteit van Oekraïne, alsook aan de sluiting van de Associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne, die het tot stand brengen van een diepe en brede vrijhandelsruimte omvat. Doel van de associatieovereenkomsten is partnerlanden te ondersteunen in hun traject om stabiele en welvarende democratieën te worden, en symbool te staan voor het strategische en geopolitieke belang dat de Europese Unie hecht aan de regionale context. Daarom blijft de voltooiing van het ratificatieproces een cruciale doelstelling van de EU.
23. Na zorgvuldig nota te hebben genomen van het resultaat van het Nederlandse referendum op 6 april 2016 over het wetsvoorstel tot goedkeuring van de Associatieovereenkomst, alsmede van de in de aanloop naar het referendum geformuleerde zorgpunten, zoals verwoord door de minister-president van Nederland, neemt de Europese Raad nota van het besluit van de staats-
hoofden en regeringsleiders van de 28 lidstaten van de Europese Unie, in het kader van de Europese Raad bijeen (bijlage), waarbij deze zorgpunten worden behandeld op een wijze die volledig recht doet aan de Associatieovereenkomst en de EU-verdragen.

24. De Europese Raad wijst erop dat het besluit in bijlage dezes juridisch bindend is voor de 28 lidstaten van de Europese Unie en alleen in onderlinge overeenstemming tussen de staatshoofden en regeringsleiders van deze lidstaten kan worden gewijzigd of ingetrokken. Het wordt van kracht zodra het Koninkrijk der Nederlanden de overeenkomst heeft geratificeerd en de Unie deze heeft gesloten. Mocht dit niet gebeuren, dan zal het besluit ophouden te bestaan.
25. De Europese Raad verwelkomt de resultaten van de top EU-Oekraïne van 24 november 2016 en beklemtoont dat de Unie vastbesloten blijft haar betrekkingen met Oekraïne in het licht van de huidige uitdagingen te verdiepen en te versterken. Hij erkent de verwezenlijkingen van Oekraïne bij het uitvoeren van de hervormingen om aan de Europese normen te voldoen, alsook het feit dat het thans de voorwaarden voor een visumvrije regeling met de Unie vervult. In het verlengde van de vaststelling van een solide opschortingsmechanisme wordt de medewetgevers verzocht de laatste hand te leggen aan de procedure die tot de opheffing van de visumplicht voor Oekraïne en Georgië moet leiden.

Syrië

26. De Europese Raad veroordeelt krachtig de aanhoudende aanvallen tegen Aleppo van het Syrische regime en zijn bondgenoten, met name Rusland en Iran, alsmede het doelbewust aanvallen van burgers en ziekenhuizen. De Europese Raad dringt er bij het regime en Rusland, evenals alle partijen bij het conflict in Syrië, op aan met onmiddellijke ingang de volgende vier noodmaatregelen ten uitvoer te leggen:
- a) het evacueren van de inwoners van het oostelijke deel van Aleppo, in alle veiligheid en waardigheid, en onder het toezicht en de coördinatie van de Verenigde Naties, naar de bestemming van hun keuze. Ook de leden van de civiele bescherming en de civiele overheid moeten ongehinderd worden geëvacueerd onder toezicht van de Verenigde Naties. Bij de evacuatie moet voorrang worden gegeven aan de zwaarst gewonden;
 - b) onmiddellijke en onvoorwaardelijke hulp en bescherming voor alle inwoners van het oostelijke deel van Aleppo, zonder discriminatie en conform het internationaal humanitair recht, met waarborging van volledige en ongehinderde toegang tot het terrein voor de Verenigde Naties en hun partners om basisbenodigdheden en dringende medische zorgen te verstrekken, overeenkomstig Resolutie 2258 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, voor heel Syrië;

- c) reële bescherming voor al het medisch personeel en alle medische voorzieningen in het gehele land, overeenkomstig Resolutie 2286 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, met name voor de ziekenhuizen aan de grens met Atmeh, Darkouch, Bab Al Hawa en Bab Al Salamah;
- d) het internationaal humanitair recht moet niet alleen in het oostelijke deel van Aleppo maar in het hele land worden toegepast, met name in alle bevolkte gebieden die belegerd zijn geweest.

Als voornaamste verstrekker van humanitaire hulp aan de Syrische bevolking zal EU deze doelen blijven nastreven.

27. De vijandelijkheden in Syrië moeten onmiddellijk worden gestaakt. De EU zal onder auspiciën van de VN met alle partners constructief samenwerken aan een transitie, zoals overeengekomen in Resolutie 2254 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. Daartoe verzoekt de Europese Raad de hoge vertegenwoordiger haar rechtstreekse contacten met alle relevante partners te handhaven. Degenen die verantwoordelijk zijn voor schendingen van het internationale recht, waarvan sommige mogelijk neerkomen op oorlogsmisdaden, moeten ter verantwoording worden geroepen. De EU beziet alle beschikbare opties. De EU zal pas steun voor de heropbouw van Syrië verlenen zodra een geloofwaardige politieke transitie in volle gang is.

Besluit van de staatshoofden en regeringsleiders van de 28 lidstaten van de Europese Unie, in het kader van de Europese Raad bijeen, inzake de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds

De staatshoofden en regeringsleiders van de 28 lidstaten van de Europese Unie, waarvan de regeringen de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds, (de "Overeenkomst") hebben ondertekend,

Rekening houdend met de uitslag van het referendum in Nederland van 6 april 2016 over de wet tot goedkeuring van de Associatieovereenkomst EU-Oekraïne, en met de in de aanloop naar het referendum geformuleerde zorgpunten, zoals verwoord door de minister-president van het Koninkrijk der Nederlanden,

Geleid door de wens die zorgpunten te behandelen op een wijze die volledig recht doet aan de Associatieovereenkomst EU-Oekraïne en aan de EU-Verdragen, en strookt met de doelstelling van de EU om de betrekkingen met Oekraïne te verdiepen,

Gelet op de conclusies van de Europese Raad van 15 december 2016,

Hebben besloten over te gaan tot de vaststelling van de volgende consensus, die van kracht wordt zodra het Koninkrijk der Nederlanden de Overeenkomst heeft geratificeerd en de Europese Unie deze heeft gesloten:

A

Hoewel de Overeenkomst strekt tot de totstandbrenging van nauwe en langdurige betrekkingen tussen de partijen bij de Overeenkomst op basis van gemeenschappelijke waarden, verleent zij Oekraïne niet de status van kandidaat-lidstaat voor toetreding tot de Unie en houdt zij geen toezegging tot de toekomstige verlening van die status aan Oekraïne in.

B

De Overeenkomst bevestigt de samenwerking met Oekraïne op het gebied van veiligheid, met name inzake conflictpreventie, crisisbeheersing en niet-verspreiding van massavernietigingswapens. De tekst behelst geen verplichting voor de Unie of de lidstaten om collectieve veiligheidsgaranties of andere militaire steun of bijstand aan Oekraïne te verstrekken.

C

De Overeenkomst beoogt uitdrukkelijk de mobiliteit van burgers te verbeteren, maar verleent onderdanen van Oekraïne of burgers van de Unie niet het recht om zich vrijelijk te vestigen of vrijelijk te werken op het grondgebied van de lidstaten, respectievelijk Oekraïne. De Overeenkomst laat het recht van de lidstaten onverlet, zelf te bepalen hoeveel onderdanen van Oekraïne tot hun grondgebied worden toegelaten teneinde daar al dan niet in loondienst arbeid te verrichten.

D

De Overeenkomst bevestigt dat de Unie vastbesloten blijft het hervormingsproces in Oekraïne te steunen. De Overeenkomst noopt de lidstaten niet tot extra financiële steun aan Oekraïne, en doet geen afbreuk aan het exclusieve recht van elke lidstaat om de aard en de omvang van zijn bilaterale financiële steun te bepalen.

E

De strijd tegen corruptie is van cruciaal belang om de betrekkingen tussen de partijen bij de Overeenkomst te verbeteren. Krachtens de Overeenkomst zullen de partijen samenwerken bij het bestrijden en voorkomen van corruptie in zowel de particuliere als de publieke sector. De samenwerking tussen de partijen op het gebied van de rechtsstaat heeft met name tot doel de rechterlijke macht te versterken, de efficiëntie ervan te vergroten, de onafhankelijkheid en onpartijdigheid ervan te beschermen, en corruptie aan te pakken.

F

Eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, alsmede van de rechtsstaat, onder meer in de zin van punt E, zijn essentiële onderdelen van de Overeenkomst. De partijen dienen hun verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst na te komen; op de uitvoering en handhaving ervan zal worden toegezien. Conform artikel 478 van de Overeenkomst kan elke partij passende maatregelen treffen indien de verplichtingen niet worden nagekomen. Bij het kiezen van passende maatregelen zal voorrang worden gegeven aan maatregelen die het functioneren van de Overeenkomst zo min mogelijk verstoren. Deze maatregelen kunnen, in laatste instantie, de schorsing van de rechten of de verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst behelzen.
